

Hur hanteras dödsfall inom hinduismen?

Hinduerna lever i tro om att människans själ är en del av världssjälens. Vid döden befrias själen från kroppen och flyttar över i en ny kropp som just ska födas, i ett evigt kretslopp.

Medlemskap

Hinduismen är den dominerande religionen i Indien. I Sverige uppskattas antalet hinduer till cirka 40 000. De kommer i första hand från Indien, Sydostasien och Uganda.

Grundtankar

Hinduismen har olika inriktningar som kan betraktas som olika religioner. Det finns ingen känd grundare eller profet och hinduismen går inte heller tillbaka till en gudomlig uppenbarelse som upphöjts till norm för tro och livshållning. Yttre religiösa former har inte någon väsentlig betydelse inom hinduismen. Därför finns heller ingen speciell kyrklig struktur eller fastställd trosbekännelse. Man är tolerant mot olika trosuppfattningar.

I hinduismen står heliga skrifter på sanskrit i centrum för fromheten. Tonvikten ligger på hur man lever. Hinduerna upplever att det i allt och överallt finns en gudomlig kraft, Brahman, världssjälens som aldrig kan dö eller förstöras. Människans själ (atman) är en del av världssjälens. Vid döden befrias själen från kroppen och den flyttar över i en ny kropp som just ska födas, i ett evigt kretslopp.

För hindun är det stora målet moksha, befrielse från det kretslopp av födelse-död-återfödelse som kallas samsara och själens återförening med världssjälens Brahman. Okunnighet håller människan fångslad i kretsloppet. Man uppnår frigörelse och kunskap när man förstår verkligheten rätt. Det finns också en handlingens väg till frigörelse. Villkoren i varje existens bestäms av gärningar karma som man utfört i tidigare existens.

En del hinduer anser att vördnaden för alla levande varelser kräver att de ska vara vegetarianer. Vördnaden för kon är en symbolisk vördnad för livet och för alla djur. Många hinduer undviker också kroppskontakt och hälsar genom att föra ihop sina händer och buga lätt.

Före dödsfallet

Den döende bör om möjligt få vistas i ett eget rum med gudabilder och ett altare. Läsning ur de heliga skrifterna och lovprisning av Guds namn (Kirtan) ska förekomma i slutskedet, fram tills döden inträtt. Om inga braminer finns tillgängliga kan läsningen ske via elektroniska medier.

Omhändertagande

Den avlidna kan tvättas av sjukvårdspersonal samtidigt som det hålls en ceremoni. Under tvättningen ska den avlidna vara vänd mot öster och en bramin läsa valda delar ur Bhagavad-gita. Den som utför tvättningen bör vara av samma kön som den avlidna.

Hinduer är motståndare till ingrepp i kroppen och tillåter obduktion bara om det är helt nödvändigt. Vid självmord är dock obduktion tillåten.

Svepning och visning

Hinduerna vill helst att någon ur familjen ska klä den avlidna i en svepdräkt av vit bomull. Därefter täcks den avlidna av en chadder, ett bomullstyg dekorerat med Guds namn. Under hela svepningsakten läser en bramin eller annan hindu ur Bhagavad-gita. Den som sveper bör vara av samma kön som den avlidna. Det finns inga bestämda regler kring kistläggning och valfri kista kan användas.

Begravningsceremoni

En ceremoni inom hinduismen är i regel väldigt avskalad, där krematoriet dekorerats med blommor och en bild av den avlidna. En bramin eller den avlidnas anhöriga utför vissa ceremonier, läser verser ur de heliga skrifterna och reciterar mantran. Efter en ceremoni görs kremeringen omgående. Inom hinduismen bör en kremering bör ske så snart som möjligt efter dödsfallet, helst inom ett dygn om möjligt.

FONUS

—
ETT PERSONLIGT
AVSKED

Minnesstund

Inom en vecka efter kremeringen hålls en minnestund i en lokal, i den avlidnas hem eller hos någon anhörig. Man dekorerar ett altare med bilder och religiösa symboler, håller tal och äter vegetarisk mat.

Gravsättning

Askan ska helst spridas i en flod eller rinnande vatten och för att göra det krävs tillstånd från Länsstyrelsen. Det är vanligt att man vill spara en del av askan för spridning i floden Ganges. Gravsättning av askan kan också ske i minneslund eller i urngrav på en svensk begravningsplats.